

DORAK HAZİNESİ SKANDALI

Yazan: TURHAN AYTUL

4

MELLAART DAİMA KAÇTI

THE Sunday Times Gazetesi «Mellaart masalı» yine bir sürü hatalarla şöyle devam etmektedir:

«Seton Lloyd, Ankara'da müdür lüğe davet edildi ve sorguya çekildi. Lloyd, «Eğer böyle bir yerin mevcudiyetine inanmıyorsanız Enstitüye bir polis gönderip Mellaart'ı İzmir'e göndermek için size müsaade veriyorum» dedi. Fakat makamları bu teklife önem vermediler.

Şimdi Türkler o kadar kızgındılar ki Mellaart'ı, Dorak hazinesinin kaybolması olayından dolayı mahkemeye yermeyi bile düşünüyorlardı. Bu sırada Mellaart, Çatalhöyükte araştırmalara başlamıştı. 29 Mayıs 1962'de yani Dorak hikâyesinin yayınlanmasından 2.5 yıl sonra. Türkiye'nin ikinci büyük gazetesi Milliyet, Mellaart'ın aleyhinde 3 gün sü-

ren bir neşriyat yaptı. İlk gün birinci sayfada 8 sütunluk manşet şöyleydi: «Milyarlık tarihî bir kral hazinesi kaçırıldı.» Koleksiyonun değeri olarak gösterilen 48 milyon sterlin yanlış bir tahmindir. Haber, Mellaart ile yapılan bir mülakata da dayanıyor. İkinci gün yine birinci sayfadaki haberde köylüler konuşturuluyordu. Bunlara göre 1955 veya 56'da şişmanca, orta yaşlı bir yabancı mezarlıkta görül-müşü. 31 Mayıs'taki yazıda ise Mustafa Kemal Paşalı bir gen-

cin resmi yayınlanıyor ve Mellaart'ı gördüğünü iddia ediyordu. İddiaya göre Mellaart hazineyi bizzat bulmuştu, fakat kadın kimdi? Arlette Mellaart mı, Anna Papastrati mi, yoksa bir başkası mı? Mellaart ya yalan söylüyordu veya Milliyet'in isnatlarına maruz kalmıştı. Arkeolog, İngiliz ve Türk dostlarından nasihat istedi. Hepsini de aynı şeyi söylediler. En iyisi bunu unutmaktır, zamanla sönecektir dedi.

Fakat Türk basını şimdi bu konuya eğiliyordu. O günden beri Mellaart adı direkt veya endirekt olarak eski eserlerin kaybolması ile ilgili bütün haberlere karışmaktadı. Türk basınının zeki okuyucuları dahi şüphelenmeye başlamıştı, hattâ polis bile. Milliyet'in taarruzu üzerine polis tahkikatı derinleşti. 3 Mart 1964'te arkeolog, Eski Eserler Müdürlüğünden bir mektup aldı, Dorak olayı dolayısıyla Çatalhöyükteki kazısına devam edemeyeceğini öğrendi. Londra'ya dönen Mellaart derhal Türk Elçisine gitti. Büyükelçi Zeki Kunalalp kendisini dikkatle dinledi ve şöyle dedi:

«Ankara'da düşmanınız kim, onu bulun sebebinin anlayacaksınız.»

Mellaart'ın kaypederi Kadri Cenani (Türkiyedeki Shell'in eski müdürlerinden ve şimdi Türk Basın Birliği Başkan Yardımcısı) duruma müdahale etti. Evvelâ boş bir kâğıdı zarflayarak

MELLAART VE AYTUL
1962'de konuşurlarken

İSTE ASIL GERÇEK

1 Seton Lloyd hiçbir şekilde Mellaart'ın İzmir'e götürülüp Anna Papastrati'yi araması teklifinde bulunmamıştır. Bu teklifin Türkler tarafından hiçbir şekilde reddine imkân yoktur. Üstelik Mustafa Kemal Paşa adliyesindeki «Dorak ve Mellaart» hakkındaki dosyada Mellaart bir çok defalar İzmir adresi konusunda aranmış ve bulunamamıştır. Bu konuda tam 16 adet evrak bulunmaktadır.

2 Milliyet'in yayınları ve Mustafa Kemal Paşalı genç konusundaki yazılarına bugün için cevap vermiyoruz. Çünkü Kenneth Pearson daha ilerideki yazılarında bu konuyu geniş şekilde işleyecektir. Hemen şunu ilâve edelim ki, Kenneth Pearson'un yüzdeyüz yalan yazdığına dair elimizde noter kâğıdı bulunmamaktadır.

3 Zeki Kunalalp, Londra'da Mellaart'a hiçbir zaman «Ankaradaki düşmanınız kim onu bulun» dememiştir.

4 Milliyet'in yayını üzerine Türk dostlarından «unutmanın en iyi yolu» olduğu şeklindeki ifade de yanlış. Daha sonra ismen açıkladığı Türk dostları Prof. Tahsin Özgüç ve Prof. Hâlet Çambel «tam aksini» söylemişlerdir.

taahhütlü olarak İzmir'deki adrese postalandı. Zarf, şu ibare ile döndü: «217 Kâzım Dirlik sokağında arandı fakat bu isimde bir kimse bulunamadı.» Cenani böylece hiç olmazsa adresin mevcudiyetini ispatladı. Cenani aynı zamanda eski İçişleri Bakanların-

dan birinin yardımını istedi. Bu zat Cenani'ye, İzmirdeki Emniyet Müdürlüğüne verilmek üzere bir takdim mektubu verdi. Emniyet Müdürlüğü de en iyi adamlarını Rum kızını bulmakla görevlendirdi fakat hiç bir başarı kazanamadı.

PALPLANŞ SATIN ALINACAKTIR Etibank Genel Müdürlüğünden

10 - 16 m. boyunda cem'an 800 ton Palplânş satın alınacaktır. Teklif edilecek Palplânşlar kullanmaya elverişli olmak kaydıyla müstamel de olabilir.

Taliplerin ellerinde mevcut Palplânşların:

1. Miktar ve eb'adını,
2. Teslim yeri ve tarihini,
3. Kg. fiyatını

bildirir kâpâli teklif mektuplarını 13 Aralık 1966 Salı günü saat 18.00'e kadar Genel Müdürlüğümüz Muhaberat Servisine vermeleri ve zarfın üstüne (Palplânş teklifidir) ibaresini yazmaları îflân olunur.

(Basın: 23990 A. 15521) 16669